

Jaarverslag van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen

2025

1. Voorwerp van dit jaarverslag

Dit jaarverslag heeft betrekking op het werkjaar januari 2025 - december 2025.

2. Opdrachten van de commissie

Volgens artikel 308 van het decreet over het lokaal bestuur (hierna: DLB) verstrekt de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen (hierna: VAV) op verzoek, advies aan de Vlaamse Regering, aan initiatiefnemers of aan gemeenten over het houden van een gemeentelijke volksraadpleging. De VAV kan hierover ook uit eigen beweging advies verstrekken aan de Vlaamse Regering.

Volgens artikel 201 van het provinciedecreet verstrekt de VAV op verzoek, advies aan de Vlaamse Regering, aan initiatiefnemers of aan provincies over het houden van een provinciale volksraadpleging. Net zoals dit bij de gemeentelijke volksraadplegingen het geval is, kan de VAV uit eigen beweging advies verstrekken aan de Vlaamse Regering over de provinciale volksraadplegingen.

De bevoegdheid van de commissie strekt zich zowel uit tot de gemeentelijke als de provinciale volksraadplegingen.

De VAV moet jaarlijks een omstandig verslag van haar werkzaamheden opstellen. Dat verslag heeft betrekking op de werking van het afgelopen jaar en moet een overzicht bevatten van de adviezen van dat jaar. Dit moet gebeuren uiterlijk op 1 april.¹

Het jaarverslag wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering.

3. De samenstelling

De commissie wordt samengesteld uit een voorzitter, een ondervoorzitter en drie stemgerechtigde leden. De voorzitter uitgezonderd, is er voor elk van de leden een plaatsvervanger voorzien, die het verhinderd of afwezig lid kan vervangen. De plaatsvervangers kunnen ook altijd de vergaderingen van de commissie bijwonen, ook indien het lid waarvan zij de plaatsvervanger zijn aanwezig is. In dat geval is de stem van de plaatsvervanger louter raadgevend. Als de voorzitter afwezig of verhinderd is, worden zijn opdrachten waargenomen door de ondervoorzitter.

De voorzitter wordt benoemd onder de magistraten van de Raad van State. Twee leden worden, op voordracht van het college van ambtenaren-generaal benoemd onder de ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wegens hun grondige kennis van het administratief recht. Deze ambtenaren worden gewoonlijk uit het Agentschap Binnenlands Bestuur gekozen. Twee

¹ cfr. artikel 42 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 'betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadplegingen een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen', dat in werking is getreden op 1 januari 2019.

leden moeten een academische graad hebben, tenminste op master-niveau of moeten een functie op A-niveau bekleden. Minstens één van hen moet een bijzondere kennis van het administratief recht bezitten. In de praktijk gaat het veelal om academici.

De Commissie is het afgelopen werkjaar van samenstelling veranderd. Tot 21 juli 2025 was de commissie overeenkomstig het ministerieel besluit van 7 februari 2022 (gepubliceerd op 18 maart 2022) als volgt samengesteld:

Voorzitter: mevrouw **Kaat Leus**, staatsraad bij de Raad van State.

Effectieve leden:

- de heer **Steven van Hecke**, dr. professor aan de KULeuven, tevens ondervoorzitter van de commissie;
- de heer **Wouter van Dooren**, dr. professor aan de UAntwerpen;
- mevrouw **Karen Deckers**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- de heer **Stef Keunen**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Plaatsvervangende leden:

- mevrouw **Sofie Mariën**, dr. professor aan de KULeuven;
- mevrouw **Sofie Hennau**, doctor-assistent aan de UHasselt;
- de heer **Edwin Lefebvre**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- de heer **Thomas van Langenhove**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het secretariaat werd toegewezen aan mevrouw Kristel Croonen, afdelingshoofd van de afdeling Lokale Organisatie en Werking bij het Agentschap Binnenlands Bestuur. Mevrouw Otillia Tothezan, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur, werd als haar plaatsvervanger aangewezen.

Vanaf 22 juli 2025 werd de commissie overeenkomstig het ministerieel besluit van 22 juli 2025 (gepubliceerd op 1 augustus 2025) als volgt samengesteld:

Voorzitter: mevrouw **Kaat Leus**, staatsraad bij de Raad van State.

Effectieve leden:

- de heer **Wouter van Dooren**, dr. professor aan de UAntwerpen, tevens ondervoorzitter van de commissie;
- de heer **Kristof Steyvers**, dr. professor aan de Universiteit Gent;
- mevrouw **Karen Deckers**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- mevrouw **Iris Smets**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Plaatsvervangende leden:

- mevrouw **Marie DeCock**, dr. professor aan de UHasselt;
- mevrouw **Silke Goubin**, postdoctoraal onderzoeker HIVA – KU Leuven;
- de heer **Thomas van Langenhove**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- de heer **Stef Keunen**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het secretariaat werd toegewezen aan de heer Lieven Henckens, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur. De heer Senne Adams, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur, werd als zijn plaatsvervanger aangewezen.

4. De werking

De commissie heeft een werkafpraak gemaakt om één vaste dag in de maand vrij te houden om adviesvragen te behandelen. Dit is in principe de derde vrijdag van de maand. De vergaderingen vinden bij voorkeur fysiek plaats. De voorzitter kan beslissen in functie van de agenda en de beschikbaarheden om de vergadering hybride te organiseren of volledig digitaal.

De werking van de VAV wordt geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 'betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen'.

De commissie heeft ook een nieuw huishoudelijk reglement aangenomen op 15 september 2025, waarin o.a. het volgende is geregeld:

- Als de commissie het noodzakelijk acht voor het formuleren van een advies, kan de commissie degene die om advies heeft verzocht, een initiatienemer, een vertegenwoordiger van de gemeente of van de provincie uitnodigen om op de zitting toelichting te verschaffen.
- De verleende adviezen zijn steeds gemotiveerd. Op vraag van een lid kan het advies melding maken van de uitslag van de stemming en van het minderheidsstandpunt.
- De adviezen van de commissie worden na hun ondertekening aan de minister en aan alle leden van de commissie bezorgd.
- De adviezen zijn openbaar na het verstrijken van een termijn van vijf werkdagen na de toezending ervan aan de bevoegde Vlaamse minister, op heden mevrouw Hilde Crevits, bevoegd voor Binnenland, Steden- & Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie & Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij.

De commissie kan slechts geldig beraadslagen indien tenminste de helft van de leden aanwezig is. De adviezen worden uitgebracht met volstrekte meerderheid van stemmen.

Indien nodig, kan de commissie deskundigen betrekken bij de uitoefening van haar opdrachten.

Wat de presentiegelden en vergoedingen betreft, valt de commissie onder de toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 1983 'houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen voor adviesorganen'.

5. Overzicht van de behandelde adviesvragen in 2025

In de loop van het werkjaar 2025 werden **geen** adviesvragen behandeld.

6. Contactgegevens VAV

Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen

Herman Teirlinckgebouw

Havenlaan 88, bus 70

1000 Brussel

Postadres: Koning Albert II laan 15 bus 215, 1210 Brussel

Secretariaat

Lieven Henckens

vav.secretariaat@vlaanderen.be

Kaat Leus

Voorzitter